Išlaidos

Vengrija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie teismo proceso išlaidas Vengrijoje.

Šeimos teisė. Santuokos nutraukimas
Šeimos teisė. Vaikų globa
Šeimos teisė. Išlaikymas
Komercinė teisė. Sutartys
Komercinė teisė. Atsakomybė

Teisininkų užmokesčio reglamentavimo sistema

1. Antstoliai

Antstolio užmokesčio dydis priklauso nuo to, ko siekiama išduotu vykdomuoju dokumentu – išieškoti skolą ar užtikrinti konkrečių veiksmų atlikimą. Jeigu vykdymo priemonėmis siekiama išieškoti skolą, antstolio užmokestis yra proporcingas išieškotinos skolos dydžiui. Jeigu vykdymo priemonėmis reikalaujama daugiau, antstoliui mokamas didesnis užmokestis. Jeigu atliekant pareigas reikia užtikrinti konkrečių veiksmų atlikimą, užmokestis priklauso nuo to, kiek laiko tai užtrunka.

2. Advokatai

Vengrų kalbos žodis *ügyvéd*, reiškiantis teisės specialistą, apima advokatus, solisitorius, teisininkus ir baristerius. Paprastai advokato užmokestis nustatomas kliento ir advokato susitarimu. Jeigu klientas ir advokatas nėra susitarę dėl užmokesčio už tai, kad advokatas imtųsi bylos, arba jeigu klientas prašo, atstovavimo mokestį pagal teisės aktus nustato teismas. Jeigu byla laimima, tai dar nereiškia, kad iš pralaimėjusios šalies galima išieškoti visą pagal kliento ir advokato susitarimą advokatui mokėtiną užmokestį. Bylą nagrinėjantis teismas gali sumažinti teisinio atstovo atlygį teisinių išlaidų, kurias jis laiko pernelyg didelėmis, dydžiu. Šiuo atveju advokato užmokestį pagal įstatymo nuostatas nustato teismas. Teismo nustatyta advokato užmokesčio suma pakoreguojama pagal ieškinio vertę. Jeigu šalys nenori viešinti susitarimo, jos gali prašyti, kad teismas taikytų įstatyme nustatytą užmokestį.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose, kurias turi padengti šalys

Jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip, bet kokio užmokesčio (vengr. *Illeték*), taikomo civilinėje byloje, bazė yra ieškinio vertė bylos iškėlimo metu, o apeliaciniame procese – ginčijamo ieškinio arba ginčijamos jo dalies vertė.

Jeigu ieškinio vertė negali būti nustatyta, užmokesčio apskaičiavimo bazė apylinkės teismo (vengr. *járásbíróság*) nagrinėjamoje byloje yra 350 000 HUF, kai byla nagrinėjama ginčo tvarka, ir 200 000 HUF, kai byla nagrinėjama ne ginčo tvarka. Jeigu byla pirmąja instancija nagrinėjama apygardos teisme (vengr. *törvényszék*), bazė yra 600 000 HUF, kai byla nagrinėjama ginčo tvarka, ir 350 000 HUF, kai byla nagrinėjama ne ginčo tvarka. Apeliaciniame procese bazė yra 300 000 HUF, kai byla nagrinėjama ginčo tvarka, ir 170 000 HUF, kai byla nagrinėjama ne ginčo tvarka. Apeliaciniame teisme vykstančiame apeliaciniame procese bazė yra 600 000 HUF, kai byla nagrinėjama ginčo tvarka, ir 300 000 HUF, kai byla nagrinėjama ne ginčo tvarka. Vengrijos kurijoje (vengr. *Kúria*) bazė yra 500 000 HUF apeliaciniame procese ir 700 000 HUF kasaciniame procese.

Pirmąja instancija ginčo tvarka nagrinėjamose bylose užmokestis sudaro 6 proc. pirmiau apibrėžtos bazės, tačiau ne mažiau kaip 15 000 HUF ir ne daugiau kaip 1 500 000 HUF. Pirmąja instancija ne ginčo tvarka nagrinėjamose bylose užmokestis sudaro 3 proc. užmokesčio bazės, tačiau ne mažiau kaip 5 000 HUF ir ne daugiau kaip 250 000 HUF. Tam tikrose ne ginčo tvarka nagrinėjamose įstatyme nustatytose bylose užmokesčio suma yra kitokia, pvz., jeigu pareiškiamas prieštaravimas teismo draudimui, ši suma sudaro 3 proc., tačiau ne mažiau kaip 5 000 HUF ir ne daugiau kaip 750 000 HUF.

Be to, įstatyme numatytas užmokestis konkrečiose bylose:

santuokos nutraukimo bylose (vengr. *házassági bontóper*): 30 000 HUF;

darbo bylų teismo nagrinėjamose bylose (vengr. *munkaügyi per*) (jeigu negalima nustatyti ieškinio vertės): 10 000 HUF;

bylose dėl administracinio sprendimo teisminės peržiūros (vengr. *közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás*), išskyrus bylas, susijusias su konkurencijos teise ir mokesčių sistema, viešaisiais pirkimais ir elektroniniais ryšiais: 30 000 HUF;

ne ginčo tvarka nagrinėjamose administracinėse bylose (vengr. *közigazgatási nemperes eljárás*): 10 000 HUF;

bylose dėl bendrojo įgaliojimo (vengr. *általános meghatalmazás*): 18 000 HUF;

nemokumo bylose (vengr. *fizetésképtelenségi eljárás*): likvidavimas (*felszámolás*): HUF 80 000; bankroto procedūra (*csődeljárás*): 50 000 HUF;

subjektams, neturintiems juridinio asmens statuso: likvidavimas (vengr. *felszámolás*): HUF 30 000; bankroto procedūra (*csődeljárás*): 30 000 HUF;

bylose dėl arbitražo sprendimo (vengr. *választottbírósági ítélet*) arba susitarimo (választottbírósági egyezség) pripažinimo negaliojančiu: užmokestis nustatomas pagal arbitražo sprendime nurodytą bylos vertę arba pagal nominaliąją vertę;

apeliaciniame procese: 8 proc., tačiau ne mažiau kaip 15 000 HUF ir ne daugiau kaip 2 500 000 HUF;

perdavus bylą nagrinėti iš naujo (vengr. *perújítás*): užmokestį reikia mokėti dar kartą;

pateikus prašymą dėl peržiūros (vengr. *felülvizsgálati kérelem*): 10 proc., kai peržiūrimas teismo sprendimas, tačiau ne mažiau kaip 50 000 HUF ir ne daugiau kaip 3 500 000 HUF; kai peržiūrima nutartis, taikoma pusė teismo sprendimo atveju taikomo užmokesčio, tačiau ne mažiau kaip 20 000 HUF ir ne daugiau kaip 1 250 000 HUF.

Kai Vengrijos civilinių notarų rūmams (vengr. *Magyar Országos Közjegyzői Kamara*) teikiamas prašymas išduoti mokėjimo įsakymą (vengr. *fizetési meghagyás*), įstatyme nustatytas užmokestis turi būti sumokamas Notarų rūmų sistemos išlaidoms bei notarų mokesčiams bei išlaidoms padengti (toliau – procesinis mokestis). Procesinis mokestis grindžiamas piniginio reikalavimo, turėto procedūros inicijavimo metu, verte, apskaičiuota be papildomų išlaidų (mokesčio bazė); kartu su piniginiu reikalavimu išieškomi jo delspinigiai į mokesčio bazę neįtraukiami net ir tuo atveju, jei kartu su pradiniu reikalavimu sumokėti delspinigius ieškovas taip pat užtikrina papildomo reikalavimo – sumokėti delspinigius nuo delspinigių – vykdymą. Delspinigiai ir kitos papildomos išlaidos, kurių išieškojimas užtikrinamas atskirai, į mokesčio bazę įtraukiami.

Procesinio mokesčio suma grindžiama mokesčio baze: a) 3 proc., tačiau ne mažiau kaip 5 000 HUF ir ne daugiau kaip 300 000 HUF, už pagrindinę procedūrą, nebent toliau nurodyta kitaip; b) 1 proc., tačiau ne mažiau kaip 5 000 HUF ir ne daugiau kaip 15 000 HUF, kai pradedama procedūra dėl

mokėjimo atidėjimo arba mokėjimo dalimis; c) 1 proc., tačiau ne mažiau kaip 5 000 HUF ir ne daugiau kaip 15 000 HUF, kai pradedama procedūra dėl skirtos baudos mokėjimo atidėjimo arba mokėjimo dalimis.

Civilinės bylos etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Pareiga apmokėti **teismo mokesčius** civilinėse bylose atsiranda, kai pareiškiamas ieškinys. Todėl procesiniai mokesčiai turi būti sumokami ieškinio pareiškimo metu. Jeigu šalis nesumoka teismo mokesčių arba sumoka mažiau mokesčių nei reikalaujama pagal įstatymą, pateikus pareiškimą teismas turi paprašyti šalies sumokėti likusią teismo mokesčių dalį. Teismas taip pat turi informuoti šalį, kad nesumokėjus visų teismo mokesčių pareiškimas bus atmestas.

Advokato užmokesčio apmokėjimas nustatomas kliento ir advokato susitarimu. Antstolio užmokesčio dalis turi būti sumokama iš anksto, pradedant vykdymo procesą.

Nustatytosios išlaidos (mokesčiai) baudžiamosiose bylose

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose, kurias turi padengti šalys

Privataus kaltinimo bylose (vengr. *magánvádas eljárás*):

Skundo pateikimo mokestis: 10 000 HUF.

Apeliacinio skundo pateikimo mokestis: 10 000 HUF.

Prašymo peržiūrėti sprendimą arba atnaujinti bylą mokestis: 15 000 HUF.

Jeigu baudžiamojoje byloje pareiškiamas civilinis ieškinys, mokami tik pareiškimo ir apeliacinio skundo pateikimo mokesčiai. Šie mokesčiai turi būti sumokami papildomai, kai mokami mokesčiai už baudžiamąją bylą, kaip nustatyta teisės normose dėl civilinėms byloms taikomų mokesčių.

Baudžiamosios bylos etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Nustatytąsias išlaidas reikia apmokėti kartu su pareiškimo mokesčiu bylos pradžioje.

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose

Pagal 2011 m. Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. CLI (vengr. *Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. Törvény*) 54 straipsnio 1 dalį bylos Konstituciniame Teisme nagrinėjamos nemokamai, visas tokioje byloje patiriamas išlaidas padengia pareiškėjas.

Vis dėlto, jeigu pateikdamas prašymą pareiškėjas veikia nesąžiningai, gali būti, kad jis turės sumokėti išlaidas ir (arba) jam bus skiriama procesinė bauda nuo 20 000 HUF iki 500 000 HUF.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Vykdydami savo profesinę veiklą advokatai įstatymuose numatytomis priemonėmis ir būdais padeda savo klientams ginti jų teises ir įvykdyti jiems priklausančias prievoles. Patarėjai teisės klausimais (vengr. *jogtanácsos*) taip pat padeda apginti organizacijų, kurioms jie atstovauja, teises.

Ši prievolė apima pareigą suteikti reikiamą informaciją apie teises ir pareigas, bylos laimėjimo tikimybę ir su byla susijusias išlaidas, kurias galima numatyti.

Išlaidų šaltiniai

Kur rasti informacijos apie teisinių išlaidų šaltinius Vengrijoje?

Informacija apie teisinių išlaidų šaltinius pateikta Europos teisminio tinklo interneto svetainėje:

ETIT civilinė teisena. Teisinė pagalba

ETIT civilinė teisena. Ieškinio pareiškimas teismui

Budapešto advokatų asociacijos (vengr. *Budapesti Ügyvédi Kamara*) interneto svetainėje taip pat pateikiama tam tikra informacija apie advokatų užmokestį.

Kokiomis kalbomis pateikiama informacija apie bylinėjimosi išlaidas Vengrijoje?

Informacija apie bylinėjimosi išlaidas pateikta **Europos teisminio tinklo interneto svetainėje**. Joje galima rasti reikiamą informaciją visomis oficialiomis Europos Sąjungos kalbomis.

Budapešto advokatų asociacijos interneto svetainėje informacija apie išlaidas pateikiama tik vengrų kalba.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Informacijos apie tarpininkavimą galima rasti šiose interneto svetainėse:

ETIT civilinė teisena. Tarpininkavimas

Vengrijos tarpininkų registras (vengr. *Közvetítők magyarországi adatbázisa*)

Viešojo administravimo ir teisingumo tarnyba (vengr. *Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal*)

Kur rasti papildomos informacijos apie išlaidas?

Interneto svetainė, kurioje pateikiama informacija apie išlaidas

Papildomos informacijos apie išlaidas galima rasti Budapešto advokatų asociacijos interneto svetainėje.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Informacijos apie procedūrų trukmę galima rasti Vengrijos teismų interneto svetainėje.

Kitos nuorodos:

Informacija statistikos lentelėse pateikiama tik vengrų kalba.

Pridėtinės vertės mokestis

Kaip pateikiama ši informacija?

Į pirmiau nurodytas išlaidas advokatams pridėtinės vertės mokestis nėra įtrauktas, taigi jis bus pridedamas.

Kokie tarifai taikomi?

Vengrijoje iki 2009 m. liepos 1 d. buvo taikomas 20 proc. mokesčio bazės tarifas, tada jis buvo padidintas iki 25 proc., o dar vėliau – iki 27 proc.

Teisinė pagalba

Taikytinos pajamų ribos civilinėse bylose

Taikomos dvi minimalios ribos:

Kad būtų paprasčiau užtikrinti teisių įgyvendinimą, fiziniai asmenys, kurie yra bylos šalys (įskaitant į bylą įstojusius asmenis) ir kurie dėl savo pajamų ir finansinės padėties neišgali padengti bylos išlaidų, pateikę prašymus, bus visiškai arba iš dalies atleidžiami nuo šių išlaidų mokėjimo. Teisinė pagalba teikiama taip: atleidžiama nuo mokesčių; atleidžiama nuo išankstinio mokėjimo ir, jeigu įstatyme nenumatyta kitaip – nuo byloje patirtų išlaidų mokėjimo (minėtos išlaidos apima užmokestį liudytojams ir ekspertams, užmokestį bylos kuratoriui *ad litem* (vengr. *ügygondnok*) ir vertėjui žodžiu, užmokestį teisinės pagalbos advokatui (*pártfogó ügyvéd*) ir apsilankymo vietoje (apklausų, vykimo į vietą ir kt.) išlaidas; atleidžiama nuo užstato teisinėms išlaidoms padengti pateikimo; nereikia mokėti už pareiškimą dėl leidimo būti atstovaujamam teisinės pagalbos advokato, jeigu tai leidžiama pagal įstatymą. Jeigu bylos šalies pajamos (darbo užmokestis, pensija, kitos reguliarios piniginės išmokos) neviršija užimtumo pagrindu nustatytos minimalios senatvės pensijos sumos (28 500 HUF) ir asmuo neturi turto, išskyrus įprastus pragyvenimo reikmenis ir būsto įrangą, tam asmeniui turi būti suteikta teisinė pagalba. Bylos šaliai, kuri turi teisę į išmokas darbingo amžiaus asmeniui arba gyvena tame pačiame namų ūkyje kaip minėto asmens artimasis giminaitis pagal Socialinio administravimo

ir socialinių išmokų įstatymą (vengr. *szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény*), teisinė pagalba turi būti suteikta netikrinant asmens pajamų ir finansinės padėties. Išimties tvarka teisinė pagalba gali būti suteikta net ir tuo atveju, kai minėtosios sąlygos nėra įvykdytos, tačiau teismas, atsižvelgdamas į kitas bylos šalies aplinkybes, nustato, kad kyla pavojus bylos šalies pragyvenimui. (1986 m. birželio 26 d. Vidaus reikalų ministro įsakymo Nr. 6/1986 dėl teisinės pagalbos skyrimo teismo procese (vengr. *bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet*) 6 straipsnio 1 dalis)

Kalbant apie valstybės teisinę pagalbą neteisminėje byloje, teisinės pagalbos teikėjas (vengr. *jogi segítő*) suteikia bylos šaliai teisinę konsultaciją arba parengia pareiškimus ar kitus dokumentus ir, remdamasis atitinkamu įgaliojimu, turi teisę susipažinti su bylos dokumentais. Atitinkamus įstatyme nustatytus mokesčius ir išlaidas bylos šalies vardu teisinės pagalbos teikėjui padengia arba iš anksto sumoka valstybė. Bylos eigoje, teikdama valstybės pagalbą, valstybė ieškovui, atsakovui, į bylą įstojusiai šaliai, pareiškėjui ir atsakovui atstovauti suteikia teisinės pagalbos advokatą ir įstatyme numatytos civilinės ginčo tvarka arba ne ginčo tvarka nagrinėjamos bylos (toliau kartu – byla) šalies vardu iš anksto sumoka arba padengia atitinkamas išlaidas. Užmokestį už teisines paslaugas bylos šalies vardu iš anksto sumoka valstybė, jeigu bylos šalies grynosios disponuojamos mėnesinės pajamos neviršija 43 proc. vidutinių ikimokestinių mėnesinių nacionalinės ekonomikos pajamų, kurias Vengrijos centrinė statistikos tarnyba (vengr. *Központi Statisztikai Hivatal*) paskelbė likus dvejiems metams iki bazinių metų (2013 m. – apie 231 000 HUF), t. y. 99 330 HUF, ir bylos šalis neturi turto. (2003 m. Įstatymo Nr. LXXX dėl teisinės pagalbos (vengr. *A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény*) 6 ir 11 straipsniai)

Teisinė pagalba gali būti apmokama iš anksto.

Taikytinos kaltinamųjų pajamų ribos baudžiamosiose bylose

Baudžiamosiose bylose įtariamajam arba kaltinamajam gali būti suteiktas **nemokamas teisinis atstovavimas**, laikantis civilinėse bylose taikomų pajamų ribų.

Taikytinos nukentėjusiųjų pajamų ribos baudžiamosiose bylose

Jeigu atskiroje byloje nustatyta, kad teisinės pagalbos prašantis asmuo yra nusikaltimo auka ir turi teisę gauti paramos aukoms paslaugas, užmokestį už teisines paslaugas bylos šalies vardu iš anksto sumoka valstybė, jeigu asmens grynosios disponuojamos mėnesinės pajamos neviršija 86 proc. vidutinių ikimokestinių mėnesinių nacionalinės ekonomikos pajamų, kurias Vengrijos centrinė statistikos tarnyba paskelbė likus dvejiems metams iki bazinių metų (2013 m. – apie 231 000 HUF), t. y. 198 660 HUF. (2003 m. Įstatymo Nr. LXXX dėl teisinės pagalbos 9A straipsnis)

Teisinė pagalba nukentėjusiesiems apima teisinį atstovavimą.

Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Be nustatytų pajamų ribų nukentėjusysis taip pat turi įvykdyti kitas dvi sąlygas:

turi pateikti pareiškimą ir (arba) pareikšti ieškinį;

turi gauti pažymą iš įstaigos, atsakingos už pagalbos teikimą nukentėjusiesiems. Pažymoje turi būti nurodyta, kad įvykdytos tam tikros sąlygos (kad asmuo per įstatyme numatytą terminą kreipėsi į atitinkamą instituciją).

Kitos teisinės pagalbos teikimo kaltinamiesiems sąlygos

Kitos teisinės pagalbos teikimo kaltinamiesiems sąlygos netaikomos

Nemokamas teismo procesas

Mokesčiai netaikomi arba sumažinti mokesčiai taikomi toliau nurodytose civilinėse bylose:

mokestis sudaro 10 proc. teismo proceso mokesčio, jeigu teismas, neišduodamas šaukimo, *ex officio* atmeta dokumentą, kuriuo pradedamas teismo procesas;

kai apeliacine tvarka apskundžiamas sprendimas dėl teisinės pagalbos arba dėl išlaidų mokėjimo atidėjimo (vengr. *illetékfeljegyzési jog*), t. y. kai išlaidas bylos šalies vardu iš anksto sumoka valstybė;

kai byloje dėl santuokos nutraukimo pateikiamas priešieškinis dėl santuokos;

kai byla susijusi su asmens paskelbimu mirusiu ir mirties fakto nustatymu, jeigu asmuo dingo arba mirė dėl karo veiksmų arba gaivalinės nelaimės;

bylose dėl fondų, valstybinių fondų, pilietinės visuomenės organizacijų, valdžios institucijų, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės ir Darbuotojų akcijų nuosavybės plano organizacijų registracijos, taip pat bylose dėl dalyvavimo Europos teritorinio bendradarbiavimo grupėje patvirtinimo;

kai teikiami prašymai išbraukti likviduotą įmonę iš registro, įskaitant prašymus išbraukti iš registro taikant supaprastintą likvidavimo procedūrą (vengr. *egyszerűsített végelszámolás*) kartu su administratoriaus nurodymu;

kai teikiami prašymai ištaisyti arba papildyti sprendimą;

bylose dėl rinkėjų sąrašo;

bylose dėl pranešimo apie pasikeitimus po įtraukimo į teisinių konsultantų registrą;

kai apskundžiamas nurodymas perduoti kitam teismui;

kai žalos atlyginimo bylose teismas persvarsto administracinį sprendimą;

bylose dėl savivaldybės skolos sureguliavimo;

bylose, kurias iškelia nepriklausomas antstolis dėl antstolio atliekamo teisminio vykdymo proceso, ir bylose dėl teismo sprendimo pripažinimo vykdytinu šalies viduje pagal Reglamentą (ES) Nr. 1215/2012, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 4/2009;

bylose, iškeltose remiantis sėkmingu konstituciniu skundu;

bylose dėl asmens duomenų apsaugos arba viešojo intereso duomenų atskleidimo;

kai teismas persvarsto administracinius sprendimus dėl teisinės pagalbos skyrimo;

ne ginčo tvarka nagrinėjamose bylose dėl laikinai apribojančios teismo nutarties teisminės peržiūros ir dėl atskirame įstatyme nurodytos apribojančios teismo nutarties išdavimo smurto tarp artimųjų atveju;

kai teismas persvarsto administracinius sprendimus dėl paramos nukentėjusiesiems;

Mokesčiai netaikomi toliau nurodytose baudžiamosiose bylose:

kai vien privataus kaltinimo bylose teikiami apeliaciniai skundai, prašymai perduoti bylą nagrinėti iš naujo, kaltinamojo ir gynybos advokato prašymai atlikti peržiūrą;

vien privataus kaltinimo bylose, jeigu teismas bylą nutraukia iki asmenų apklausos pradžios arba jeigu byla nutraukiama dėl malonės;

kai teikiami malonės prašymai ir prašymai teismui atleisti nuo bausmės, jeigu juos teikia nuteistasis arba gynybos advokatas;

bylose dėl asmeninės teisinės pagalbos skyrimo;

kai vieną kartą suteikiamos dokumentų kopijos kaltinamajam, gynybos advokatui ir nepilnamečių kaltinamųjų teisiniam atstovui.

Nuo mokesčio gali būti atleidžiama dėl asmeninių aplinkybių (vengr. *személyes illetékmentesség*) ir dėl bylos dalyko (*tárgyi illetékmentesség*).

Asmeninė išimtis suteikiama, *inter alia*, asociacijoms, valdžios institucijoms, bažnyčioms, bažnytinėms asociacijoms, bažnytinėms institucijoms, fondams, valstybiniams fondams, visuomenei naudingoms arba prioritetinį visuomenei naudingos įmonės statusą turinčioms ne pelno įmonėms, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijai, Europos Bendrijoms ir jų institucijoms, įstaigoms, agentūroms ir atskiriems fondams.

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi atlyginti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Galutiniame savo sprendime teismas nurodo bylą pralaimėjusiai šaliai per 30 dienų padengti bylą laimėjusios šalies patirtas išlaidas. Bylą pralaimėjusi šalis išlaidas turi sumokėti tiesiogiai bylą laimėjusiai šaliai. Jeigu išlaidos nesumokamos, prieš bylą pralaimėjusią šalį gali būti pradedamas vykdymo procesas.

Ekspertų užmokestis

Paprastai užmokestį ekspertams sumoka bylą pralaimėjusi šalis. Jeigu konkrečiais atvejais išlaidas apmoka valstybė, ji taip pat padengia ekspertų išlaidas. Jeigu išlaidas iš anksto apmoka valstybė, į jas įskaičiuojamas ir ekspertų užmokestis. Ekspertai kaip išlaidų gali pareikalauti būtinų ir pagrįstų išlaidų, patirtų rengiant eksperto išvadą. Teismo ekspertams, teismo ekspertizės tarnyboms ir specialiems konsultantams skiriama fiksuotoji norma sąskaitomis faktūromis nepagrįstoms, bet neišvengiamai patiriamoms išlaidoms, pvz., pašto, telefono ir biuro reikmenų išlaidoms, padengti. Fiksuotoji norma yra 35 proc. eksperto užmokesčio, tačiau ne daugiau kaip 100 000 HUF.

Ekspertas gali prašyti iki 50 proc. tikėtinų išlaidų siekiančio avanso, tačiau ne daugiau kaip 150 000 HUF.

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis

Paprastai užmokestį vertėjams žodžiu ir raštu sumoka bylą pralaimėjusi šalis. Jeigu konkrečiais atvejais išlaidas apmoka valstybė, ji taip pat padengia ir vertėjų išlaidas. Jeigu išlaidas iš anksto apmoka valstybė, į jas įskaičiuojamas ir šis užmokestis.

Susijusios nuorodos

Budapešto advokatų asociacijos interneto svetainė

Susiję dokumentai

Vengrijos išlaidų skaidrumo tyrimo ataskaita PDF (533 Kb) en

Paskutinis naujinimas: 31/10/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1-asis atvejo tyrimas. Komercinė teisė. Santuokos nutraukimas - Vengrija

Nagrinėjant šiuos su šeimos teise susijusius atvejus, valstybės narės paprašytos patarti skyrybų ieškinį pateikusiai šaliai dėl bylinėjimosi išlaidų toliau aprašytomis aplinkybėmis.

A atvejis. Nacionalinė byla. Pora susituokia. Vėliau asmenys ima gyventi atskirai ir susitaria skirtis.

B atvejis. Tarpvalstybinė byla. Susituokia du tos pačios valstybės narės (A valstybė narė) pilietybę turintys asmenys. Santuoka įregistruojama A valstybėje narėje. Po vestuvių pora persikelia gyventi ir dirbti į kitą valstybę narę (B valstybė narė), kuri tampa jų nuolatine gyvenamoji vieta. Netrukus po to pora išsiskiria, žmona grįžta į A valstybę narę, o vyras lieka B valstybėje narėje. Pora susitaria skirtis. Grįžusi į A valstybę narę žmona nedelsdama pateikia skyrybų ieškinį B valstybės narės teismui.

Išlaidos Vengrijoje

Alternatyvaus ginčų sprendimo (AGS) išlaidos

Atvejų tyrimas	Alternatyvus ginčų sprendimas (AGS)	
	Ar šiuo atveju tokia galimybė yra?	Išlaidos
A atvejis	Taip, bet tik dėl susitarimo su santuokos pabaiga susijusiais klausimais, pvz., globos ir vaikų išlaikymo, tėvų ir vaikų ryšių, sutuoktinio išlaikymo, bendra nuosavybės teise priklausančio turto naudojimo ir bendra nuosavybės teise priklausančios nuosavybės padalijimo. Tačiau teismas vis tiek turi patvirtinti šalių pasiektą susitarimą.	Kaip sutarta šalių ir tarpininko. Bet kuris nagrinėjant naują arba jau sprendžiamą bylą dalyvaujantis asmuo teismo gali paprašyti nemokamos tarpininkavimo paslaugos.
B atvejis	Taip, bet tik dėl susitarimo su santuokos pabaiga susijusiais klausimais. Tačiau teismas vis tiek turi patvirtinti šalių pasiektą susitarimą.	Kaip sutarta šalių ir tarpininko. Bet kuris nagrinėjant naują arba jau sprendžiamą bylą dalyvaujantis asmuo teismo gali paprašyti nemokamos tarpininkavimo paslaugos.

Užmokestis advokatui, teismo antstoliui ir ekspertui

Atvejų tyrimas	Advokatas		Teismo antstolis		Ekspertas	
	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	Vidutinės išlaidos	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	Ar privalu juo naudotis?		Išlaidos
A atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas gali skirti ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis taip pat gali pateikti privačių ekspertų nuomones.		Ekspertas savo užmokestį nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.
B atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas gali skirti ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis taip pat gali pateikti privačių ekspertų nuomones.		Ekspertas savo užmokestį nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.

Liudininkams kompensuojamos išlaidos, užstatai, garantijos ir kitas susijęs atlyginimas

Atvejų tyrimas	Išlaidų kompensavimas liudininkams	
	Ar liudininkams taikomas išlaidų kompensavimas?	**Išlaidos**
A atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.
B atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.

Teisinės pagalbos išlaidos ir išlaidų atlyginimas

Atvejų tyrimas	Teisinė pagalba			Išlaidų atlyginimas		
	Kada taikomas išlaidų atlyginimas ir kokiomis sąlygomis?	**Kada galima gauti visą teisinę pagalbą?**	**Ar laimėjusiajai šaliai gali būti atlygintos bylinėjimosi išlaidos?**	**Jeigu atlyginamos ne visos išlaidos, kokia procentinė išlaidų dalis paprastai padengiama?**	**Kokios išlaidos negali būti atlygintos?**	**Ar yra atvejų, kai teisinės pagalbos išlaidos privalo būti atlygintos?**
A atvejis	Žr. dalį apie teisinę pagalbą.	Tais atvejais, kai, remiantis tuo metu turima informacija, apskaičiuotos teisinės išlaidos greičiausiai bus tokios, kad ieškovas nebegalės kreiptis į teismą. Pagal teisinės pagalbos taisykles teisinė pagalba yra nemokama, jeigu pajamų riba neviršija minimalios pensijos.	Taip, bylą pralaimėjusioji šalis privalo atlyginti bylą laimėjusiosios šalies išlaidas, išskyrus tais atvejais, kai įstatymas numato kitaip, įskaitant tada, kai įstatymas įpareigoja kitą šalį padengti išlaidas, neatsižvelgiant į teismo sprendimą.	Tuo atveju, jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, atlyginama suma turi būti proporcinga patenkinto ieškinio daliai ir kiekvienos šalies sumokėtam avansui. Teismas gali taip pat nurodyti, kad kiekviena šalis savo išlaidas padengtų pati.	Pagrįstais atvejais teismas gali sumažinti užmokestį advokatui, jeigu, jo nuomone, jis yra nepagrįstai didelis. Šalims negalima nurodyti padengti išlaidas, patirtas dėl priežasčių (kitais atvejais išvengiamų), priklausančių nuo teismo. Šalims atlyginamų teisinių išlaidų suma negali viršyti jų reikalaujamos sumos.	Taip, jeigu nustatoma, kad teisinę pagalbą gavusi šalis neturėjo teisės ją gauti. Pralaimėjusioji šalis privalo tiesiogiai valstybei atlyginti valstybės paskirtam advokatui iš anksto sumokėtą užmokestį. Pralaimėjusioji šalis privalo sumokėti administravimo mokestį, net jeigu ji turi teisę į teisinę pagalbą.
B atvejis	Žr. dalį apie teisinę pagalbą. Priimant sprendimą suteikti teisinę pagalbą gali būti atsižvelgta į pragyvenimo lygį kiekvienos šalies gyvenamosios vietos valstybėje.	Tais atvejais, kai, remiantis tuo metu turima informacija, apskaičiuotos teisinės išlaidos greičiausiai bus tokios, kad ieškovas nebegalės kreiptis į teismą. Pagal teisinės pagalbos taisykles teisinė pagalba yra nemokama, jeigu pajamų riba neviršija minimalios pensijos. ES valstybės narės piliečiai ir ne ES valstybių piliečiai, teisėtai gyvenantys ES valstybėje narėje, turi teisę į teisinę pagalbą tomis pačiomis	Taip, bylą pralaimėjusioji šalis privalo atlyginti bylą laimėjusiosios šalies išlaidas, išskyrus tais atvejais, kai įstatymas numato kitaip, įskaitant tada, kai įstatymas įpareigoja kitą šalį padengti išlaidas, neatsižvelgiant į teismo sprendimą.	Tuo atveju, jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, atlyginama suma turi būti proporcinga patenkinto ieškinio daliai ir kiekvienos šalies sumokėtam avansui. Teismas gali taip pat nurodyti, kad kiekviena šalis savo išlaidas padengtų pati.	Pagrįstais atvejais teismas gali sumažinti užmokestį advokatui, jeigu, jo nuomone, jis yra nepagrįstai didelis. Šalims negalima nurodyti padengti išlaidas, patirtas dėl priežasčių (kitais atvejais išvengiamų), priklausančių nuo teismo. Šalims atlyginamų teisinių išlaidų suma negali viršyti jų reikalaujamos sumos.	Taip, jeigu nustatoma, kad teisinę pagalbą gavusi šalis neturėjo teisės ją gauti. Pralaimėjusioji šalis privalo tiesiogiai valstybei atlyginti valstybės paskirtam advokatui iš anksto sumokėtą užmokestį. Pralaimėjusioji šalis privalo sumokėti administravimo mokestį, net jeigu ji turi teisę į teisinę pagalbą.

		sąlygomis kaip ir Vengrijos piliečiai.				

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejų tyrimas	Vertimas raštu		Vertimas žodžiu	
	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	Apytikslės išlaidos	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	Apytikslės išlaidos
A atvejis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas duodant parodymus ir darant pareiškimus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą. Valstybė iš anksto padengia arba sumoka užmokestį vertėjui žodžiu, jeigu vertimas žodžiu privalomas pagal įstatymą.
B atvejis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas teikiant įrodymus ir duodant parodymus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai ir nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis užmokestis priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą. Valstybė iš anksto padengia arba sumoka užmokestį vertėjui žodžiu, jeigu vertimas žodžiu privalomas pagal įstatymą.

Paskutinis naujinimas: 31/10/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2-asis atvejo tyrimas. Šeimos teisė. Vaikų globa - Vengrija

Atliekant šį šeimos teisės, būtent teisės rūpintis vaikais, atvejų tyrimą, valstybių narių buvo paprašyta patarti ieškinį pateikusiai šaliai bylinėjimosi išlaidų klausimu, atsižvelgiant į tokias aplinkybes:

A atvejis. Nacionalinės aplinkybės. Du asmenys ne vienus metus gyveno nesusituokę. Tuo metu, kai jie pradeda gyventi skyrium, jų vaikui yra treji metai. Teismo sprendimu teisė rūpintis vaiku suteikiama motinai, o teisė bendrauti su vaiku – tėvui. Motina pateikia ieškinį dėl tėvo teisės bendrauti su vaiku apribojimo.

B atvejis. Tarpvalstybinės aplinkybės, kai jūs esate advokatas A valstybėje narėje. Du asmenys ne vienus metus gyveno nesusituokę valstybėje narėje (B valstybė narė). Jie turi bendrą vaiką, tačiau iš karto po jo gimimo pradėjo gyventi skyrium. B valstybės narės teismo sprendimu teisė rūpintis vaiku suteikiama motinai, o teisė bendrauti su vaiku – tėvui. Gavusi teismo leidimą, motina su vaiku išsikelia gyventi į kitą valstybę narę (A valstybė narė), o tėvas lieka B valstybėje narėje. Po kelerių metų motina pateikia ieškinį A valstybėje narėje dėl tėvo teisės bendrauti su vaiku pakeitimo.

Išlaidos Vengrijoje

Alternatyvaus ginčų sprendimo (AGS) išlaidos

Atvejų tyrimas	Alternatyvus ginčų sprendimas (AGS)	
	Ar šiuo atveju tokia galimybė yra?	Išlaidos
A atvejis	Taip. Jeigu tėvai negali susitarti, kaip ir kada galima naudotis teise bendrauti, dėl priežasčių, susijusių su vaiko gerove, jie gali paprašyti tarpininkavimo. Tarpininkavimo taip pat galima prašyti vykdymo etapu. Per dvejus metus nuo teismo sprendimo dėl teisės bendrauti įsiteisėjimo, prašymai pakeisti sprendimą gali būti pateikti tik tam pačiam teismui, kuriam palikta teisė priimti sprendimą.	Kaip sutarta šalių ir tarpininko.
B atvejis	Taip. Jeigu tėvai negali susitarti, kaip ir kada galima naudotis teise bendrauti, dėl priežasčių, susijusių su vaiko gerove, jie gali paprašyti tarpininkavimo. Tarpininkavimo taip pat galima prašyti vykdymo etapu. Jeigu nuo skyrybų arba ieškinio dėl vaiko globos sprendimo įsiteisėjimo praėjo daugiau nei dveji metai,	Kaip sutarta šalių ir tarpininko.

	globos tarnyba gali patvirtinti tėvų susitarimą arba, jų prašymu, priimti sprendimą dėl teisės bendrauti.	

Užmokestis advokatui, teismo antstoliui ir ekspertui

Atvejų tyrimas	Advokatas		Teismo antstolis	Ekspertas	
	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	Vidutinės išlaidos	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	Ar privalu juo naudotis?	Išlaidos
A atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas gali skirti ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis gali pateikti privačių ekspertų nuomones.	Ekspertas savo užmokestį nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.
B atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas gali skirti ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis gali pateikti privačių ekspertų nuomones.	Ekspertas savo užmokestį nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.

Išlaidų kompensavimas liudininkams

Atvejų tyrimas	Išlaidų kompensavimas liudininkams	
	Ar liudininkams taikomas išlaidų kompensavimas?	Išlaidos
A atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.
B atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.

Teisinės pagalbos išlaidos ir išlaidų atlyginimas

Atvejų tyrimas	Teisinė pagalba			Išlaidų atlyginimas		
	Kada taikomas išlaidų atlyginimas ir kokiomis sąlygomis?	Kada galima gauti visą teisinę pagalbą?	Ar laimėjusiajai šaliai gali būti atlygintos bylinėjimosi išlaidos?	Jeigu atlyginamos ne visos išlaidos, kokia procentinė išlaidų dalis paprastai padengiama?	Kokios išlaidos negali būti atlygintos?	Ar yra atvejų, kai teisinės pagalbos išlaidos privalo būti atlygintos?
A atvejis	Žr. dalį apie teisinę pagalbą. Nepriklausomai nuo savo pajamų ar finansinės padėties, šalys turi teisę atidėti mokėjimus (atidėtas tam tikrų išlaidų mokėjimas) globos, vaiko perdavimo arba teisės bendrauti ir kt. bylose.	Tais atvejais, kai, remiantis tuo metu turima informacija, apskaičiuotos teisinės išlaidos greičiausiai bus tokios, kad ieškovas nebegalės kreiptis į teismą. Pagal teisinės pagalbos taisykles teisinė pagalba yra nemokama, jeigu pajamų riba neviršija minimalios pensijos.	Taip, bylą pralaimėjusioji šalis privalo atlyginti bylą laimėjusiosios šalies išlaidas, išskyrus tais atvejais, kai įstatymas numato kitaip, įskaitant tada, kai įstatymas įpareigoja kitą šalį padengti išlaidas, neatsižvelgiant į teismo sprendimą.	Tuo atveju, jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, atlyginama suma turi būti proporcinga patenkinto ieškinio daliai ir kiekvienos šalies sumokėtam avansui. Teismas gali taip pat nurodyti, kad kiekviena šalis savo išlaidas padengtų pati.	Pagrįstais atvejais teismas gali sumažinti užmokestį advokatui, jeigu, jo nuomone, jis yra nepagrįstai didelis. Šalims negalima nurodyti padengti išlaidas, patirtas dėl priežasčių (kitais atvejais išvengiamų), priklausančių nuo teismo. Šalims atlyginamų teisinių išlaidų suma negali viršyti jų reikalaujamos sumos.	Taip, jeigu nustatoma, kad teisinę pagalbą gavusi šalis neturėjo teisės ją gauti. Pralaimėjusioji šalis privalo tiesiogiai valstybei atlyginti valstybės paskirtam advokatui iš anksto sumokėtą užmokestį. Pralaimėjusioji šalis privalo sumokėti administravimo mokestį, net jeigu ji turi teisę į teisinę pagalbą.
B atvejis	Žr. dalį apie teisinę pagalbą. Nepriklausomai nuo savo pajamų ar finansinės padėties, šalys turi teisę atidėti	Tais atvejais, kai, remiantis tuo metu turima informacija, apskaičiuotos teisinės išlaidos greičiausiai bus tokios, kad	Taip, bylą pralaimėjusioji šalis privalo atlyginti bylą laimėjusiosios šalies išlaidas, išskyrus tais atvejais, kai įstatymas	Tuo atveju, jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, atlyginama suma turi būti proporcinga patenkinto ieškinio daliai ir	Pagrįstais atvejais teismas gali sumažinti užmokestį advokatui, jeigu, jo nuomone, jis yra nepagrįstai didelis.	Taip, jeigu nustatoma, kad teisinę pagalbą gavusi šalis neturėjo teisės ją gauti. Pralaimėjusioji šalis privalo tiesiogiai

	mokėjimus (atidėtas tam tikrų išlaidų mokėjimas) globos, vaiko perdavimo arba teisės bendrauti ir kt. bylose. Priimant sprendimą suteikti teisinę pagalbą gali būti atsižvelgta į pragyvenimo lygį kiekvienos šalies gyvenamosios vietos valstybėje.	ieškovas nebegalės kreiptis į teismą. Pagal teisinės pagalbos taisykles teisinė pagalba yra nemokama, jeigu pajamų riba neviršija minimalios pensijos. ES valstybės narės piliečiai ir ne ES valstybių piliečiai, teisėtai gyvenantys ES valstybėje narėje, turi teisę į teisinę pagalbą tomis pačiomis sąlygomis kaip ir Vengrijos piliečiai.	numato kitaip, įskaitant tada, kai įstatymas įpareigoja kitą šalį padengti išlaidas, neatsižvelgiant į teismo sprendimą.	kiekvienos šalies sumokėtam avansui. Teismas gali taip pat nurodyti, kad kiekviena šalis savo išlaidas padengtų pati.	Šalims negalima nurodyti padengti išlaidas, patirtas dėl priežasčių (kitais atvejais išvengiamų), priklausančių nuo teismo. Šalims atlyginamų teisinių išlaidų suma negali viršyti jų reikalaujamos sumos.	valstybei atlyginti valstybės paskirtam advokatui iš anksto sumokėtą užmokestį. Pralaimėjusioji šalis privalo sumokėti administravimo mokestį, net jeigu ji turi teisę į teisinę pagalbą.

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejų tyrimas	Vertimas raštu		Vertimas žodžiu	
	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	Apytikrės išlaidos	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	Apytikrės išlaidos
A atvejis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas teikiant įrodymus ir duodant parodymus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą. Valstybė iš anksto padengia arba sumoka užmokestį vertėjui žodžiu, jeigu vertimas žodžiu privalomas pagal įstatymą.
B atvejis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas teikiant įrodymus ir duodant parodymus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą. Valstybė iš anksto padengia arba sumoka užmokestį vertėjui žodžiu, jeigu vertimas žodžiu privalomas pagal įstatymą.

Paskutinis naujinimas: 31/10/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3-iasis atvejo tyrimas. Šeimos teisė. Išlaikymas - Vengrija

Atliekant šį šeimos teisės, būtent alimentų, atvejų tyrimą, valstybių narių buvo paprašyta patarti ieškinį pateikusiai šaliai bylinėjimosi išlaidų klausimu, atsižvelgiant į tokias aplinkybes:

A atvejis. Nacionalinės aplinkybės. Du asmenys ne vienus metus gyveno nesusituokę. Tuo metu, kai jie pradeda gyventi skyrium, jų vaikui yra treji metai. Teismo sprendimu teisė rūpintis vaiku suteikiama motinai. Neišspręstas tik ginčas dėl alimentų, kuriuos tėvas privalo mokėti motinai ir kurie skirti vaikui išlaikyti ir jo mokslams, sumos. Motina dėl to pateikia ieškinį.

B atvejis. Tarpvalstybinės aplinkybės, kai jūs esate advokatas A valstybėje narėje: Du asmenys ne vienus metus gyveno nesusituokę valstybėje narėje (B valstybė narė). Jie turi trejų metų vaiką. Pora pradeda gyventi skyrium. B valstybės narės teismo sprendimu teisė rūpintis vaiku suteikiama motinai. Gavusi tėvo sutikimą, motina su vaiku išsikelia gyventi į kitą valstybę narę (A valstybė narė), kur jie įsikuria nuolatinėje gyvenamojoje vietoje.

Lieka neišspręstas ginčas dėl alimentų, kuriuos tėvas turi mokėti motinai ir kurie skirti vaikui išlaikyti ir jo mokslams, sumos. Motina dėl to pateikia ieškinį A valstybėje narėje.

Išlaidos Vengrijoje

Alternatyvaus ginčų sprendimo (AGS) išlaidos

Atvejų tyrimas	Alternatyvus ginčų sprendimas (AGS)	
	Ar šiuo atveju tokia galimybė yra?	**Išlaidos**
A atvejis	Taip, tačiau ieškinys dėl alimentų vykdytinas tik jeigu jis formaliai nurodytas vykdomajame dokumente (teismas arba notaras į dokumentą gali įtraukti sąlygą dėl jo įvykdymo).	Kaip sutarta šalių ir tarpininko. Bet kuris nagrinėjant naują arba jau sprendžiamą bylą dalyvaujantis asmuo teismo gali paprašyti nemokamos tarpininkavimo paslaugos.
B atvejis	Taip, tačiau ieškinys dėl išlaikymo vykdytinas tik jeigu jis formaliai nurodytas vykdomajame dokumente (teismas arba notaras į dokumentą gali įtraukti sąlygą dėl jo įvykdymo),	Kaip sutarta šalių ir tarpininko. Bet kuris nagrinėjant naują arba jau sprendžiamą bylą dalyvaujantis asmuo teismo gali paprašyti nemokamos tarpininkavimo paslaugos.

Užmokestis advokatui, teismo antstoliui ir ekspertui

Atvejų tyrimas	Advokatas		Teismo antstolis	Ekspertas	
	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	**Vidutinės išlaidos**	**Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?**	**Ar privalu juo naudotis?**	**Išlaidos**
A atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas gali skirti ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis gali pateikti privačių ekspertų nuomones.	Ekspertas savo užmokestį nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.
B atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas gali skirti ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis gali pateikti privačių ekspertų nuomones.	Ekspertas savo užmokestį nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.

Išlaidų kompensavimas liudininkams

Atvejų tyrimas	Išlaidų kompensavimas liudininkams	
	Ar liudininkams taikomas išlaidų kompensavimas?	**Išlaidos**
A atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.
B atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.

Teisinės pagalbos išlaidos ir išlaidų atlyginimas

Atvejų tyrimas	Teisinė pagalba			Išlaidų atlyginimas		
			Ar laimėjusiajai šaliai gali būti	**Jeigu atlyginamos ne visos išlaidos, kokia**		

	Kada taikomas išlaidų atlyginimas ir kokiomis sąlygomis?	Kada galima gauti visą teisinę pagalbą?	atlygintos bylinėjimosi išlaidos?	procentinė išlaidų dalis paprastai padengiama?	Kokios išlaidos negali būti atlygintos?	Ar yra atvejų, kai teisinės pagalbos išlaidos privalo būti atlygintos?
A atvejis	Žr. skirsnį apie teisinę pagalbą. Nepriklausomai nuo savo pajamų ar finansinės padėties, šalys turi teisę atidėti mokėjimus (atidėtas tam tikrų išlaidų mokėjimas) bylose dėl įstatymu nustatyto išlaikymo, taip pat bylose dėl alimentų išieškojimo iš subjektų, išmokančių įpareigotos šalies išmokas, arba iš kitų trečiųjų šalių, dėl išlaikymo panaikinimo arba sumokėtos sumos pakeitimo, dėl vykdomojo alimentų išieškojimo panaikinimo arba apribojimo, arba vykstant procesui, kurio metu, kai nagrinėjamas tarpvalstybinis ginčas dėl išlaikymo, siekiama gauti įpareigotos šalies asmens duomenis.	Tais atvejais, kai, remiantis tuo metu turima informacija, apskaičiuotos teisinės išlaidos greičiausiai bus tokios, kad ieškovas nebegalės kreiptis į teismą. Pagal teisinės pagalbos taisykles teisinė pagalba yra nemokama, jeigu pajamų riba neviršija minimalios pensijos.	Taip, bylą pralaimėjusioji šalis privalo atlyginti bylą laimėjusiosios šalies išlaidas, išskyrus tais atvejais, kai įstatymas numato kitaip, įskaitant tada, kai įstatymas įpareigoja kitą šalį padengti išlaidas, neatsižvelgiant į teismo sprendimą.	Tuo atveju, jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, atlyginama suma turi būti proporcinga patenkinto ieškinio daliai ir kiekvienos šalies sumokėtam avansui. Teismas gali taip pat nurodyti, kad kiekviena šalis savo išlaidas padengtų pati.	Pagrįstais atvejais teismas gali sumažinti advokato užmokestį, jeigu, jo nuomone, jis yra nepagrįstai didelis. Šalims negalima nurodyti padengti išlaidas, patirtas dėl priežasčių (kitais atvejais išvengiamų), priklausančių nuo teismo. Šalims atlyginamų teisinių išlaidų suma negali viršyti jų reikalaujamos sumos.	Taip, jeigu nustatoma, kad teisinę pagalbą gavusi šalis neturėjo teisės ją gauti. Pralaimėjusioji šalis privalo tiesiogiai valstybei atlyginti valstybės paskirtam advokatui iš anksto sumokėtą užmokestį. Pralaimėjusioji šalis privalo sumokėti administravimo mokestį, net jeigu ji turi teisę į teisinę pagalbą.
B atvejis	Žr. skirsnį apie teisinę pagalbą. Nepriklausomai nuo savo pajamų ar finansinės padėties, šalys turi teisę atidėti mokėjimus (atidėtas tam tikrų išlaidų mokėjimas) bylose dėl įstatymu nustatytų alimentų. Priimant sprendimą dėl teisinės pagalbos suteikimo gali būti atsižvelgta į pragyvenimo lygį kiekvienos iš šalių gyvenamosios vietos šalyje.	Tais atvejais, kai, remiantis tuo metu turima informacija, apskaičiuotos teisinės išlaidos greičiausiai bus tokios, kad ieškovas nebegalės kreiptis į teismą. Pagal teisinės pagalbos taisykles teisinė pagalba yra nemokama, jeigu pajamų riba neviršija minimalios pensijos. ES valstybės narės piliečiai ir ne ES valstybių piliečiai, teisėtai gyvenantys ES valstybėje narėje, turi teisę į teisinę pagalbą tomis pačiomis sąlygomis kaip ir Vengrijos piliečiai.	Taip, bylą pralaimėjusioji šalis privalo atlyginti bylą laimėjusiosios šalies išlaidas, išskyrus tais atvejais, kai įstatymas numato kitaip, įskaitant tada, kai įstatymas įpareigoja kitą šalį padengti išlaidas, neatsižvelgiant į teismo sprendimą.	Tuo atveju, jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, atlyginama suma turi būti proporcinga patenkinto ieškinio daliai ir kiekvienos šalies sumokėtam avansui. Teismas gali taip pat nurodyti, kad kiekviena šalis savo išlaidas padengtų pati.	Pagrįstais atvejais teismas gali sumažinti advokato užmokestį, jeigu, jo nuomone, jis yra nepagrįstai didelis. Šalims negalima nurodyti padengti išlaidas, patirtas dėl priežasčių (kitais atvejais išvengiamų), priklausančių nuo teismo. Šalims atlyginamų teisinių išlaidų suma negali viršyti jų ieškinyje nurodytos sumos.	Taip, jeigu nustatoma, kad teisinę pagalbą gavusi šalis neturėjo teisės ją gauti. Pralaimėjusioji šalis privalo tiesiogiai valstybei atlyginti valstybės paskirtam advokatui iš anksto sumokėtą užmokestį. Pralaimėjusioji šalis privalo sumokėti administravimo mokestį, net jeigu ji turi teisę į teisinę pagalbą.

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejų tyrimas	Vertimas raštu		Vertimas žodžiu	
	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	Apytikslės išlaidos	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	Apytikslės išlaidos
	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas

A atvejis		apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas duodant parodymus ir darant pareiškimus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.		priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą. Valstybė iš anksto padengia arba sumoka vertėjo žodžiu užmokestį, jeigu vertimas žodžiu privalomas pagal įstatymą.
B atvejis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas duodant parodymus ir darant pareiškimus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą. Valstybė iš anksto padengia arba sumoka vertėjo žodžiu užmokestį, jeigu vertimas žodžiu privalomas pagal įstatymą.

Paskutinis naujinimas: 31/10/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4-asis atvejo tyrimas. Komercinė teisė. Sutartys - Vengrija

Atliekant šį komercinės teisės, būtent sutarties, atvejų tyrimą, valstybių narių buvo paprašyta patarti pardavėjui bylinėjimosi išlaidų klausimu, atsižvelgiant į tokias aplinkybes:

A atvejis. Nacionalinės aplinkybės. Įmonė pristatė prekių, kurių vertė 20 000 eurų. Pardavėjui nebuvo sumokėta, nes pirkėjas mano, kad prekės neatitinka susitarimo.

Pardavėjas nusprendžia pateikti ieškinį, kad už prekes būtų sumokėta visa kaina.

B atvejis. Tarpvalstybinės aplinkybės. Įmonė, kurios pagrindinė buveinė yra B valstybėje narėje, pristato prekių, kurių vertė 20 000 eurų, pirkėjui A valstybėje narėje. Sutarčiai taikoma B valstybės narės teisė ir sutartis surašyta B valstybės narės kalba. Šiam pardavėjui nebuvo sumokėta, nes A valstybėje narėje įsikūręs pirkėjas mano, kad prekės neatitinka susitarimo. Pardavėjas nusprendžia ieškinį teikti A valstybėje narėje, siekdamas, kad už prekes būtų sumokėta visa kaina, nurodyta su pirkėju sudarytoje sutartyje.

Išlaidos Vengrijoje

Alternatyvaus ginčų sprendimo (AGS) išlaidos

Atvejų tyrimas	Alternatyvus ginčų sprendimas (AGS)	
	Ar šiuo atveju tokia galimybė yra?	Išlaidos
A atvejis	Taip.	Kaip sutarta šalių ir tarpininko. Bet kuris nagrinėjant naują arba jau sprendžiamą bylą dalyvaujantis asmuo teismo gali paprašyti nemokamos tarpininkavimo paslaugos.
B atvejis	Taip.	Kaip sutarta šalių ir tarpininko. Bet kuris nagrinėjant naują arba jau sprendžiamą bylą dalyvaujantis asmuo teismo gali paprašyti nemokamos tarpininkavimo paslaugos.

Užmokestis advokatui, teismo antstoliui ir ekspertui

Atvejų tyrimas	Advokatas		Teismo antstolis	Ekspertas	
	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	Vidutinės išlaidos	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	Ar privalu juo naudotis?	Išlaidos
A atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas gali skirti ekspertą, išskyrus tada,	Ekspertas savo užmokestį paprastai nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti

				kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis taip pat gali pateikti privačių ekspertų nuomones.	parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.
B atvejis	Taip. Bendrosios kompetencijos teismai kompetentingi priimti sprendimus dėl ginčų, susijusių su tarptautiniais susitarimais dėl prekių gabenimo ir siuntimo (1952 m. III akto dėl civilinio proceso 23 skyriaus 1 dalies d punktas), o teisinis atstovavimas privalomas visomis bylos nagrinėjimo pirmąja instancija bendrosios kompetencijos teismuose stadijomis, taip pat teikiant apeliacinius skundus, nebent bylai taikoma išlyga (1952 m. III akto 73/A skyriaus 1 dalies b punktas).	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas skiria ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis taip pat gali pateikti privačių ekspertų nuomones.	Ekspertas savo užmokestį nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.

Išlaidų kompensavimas liudininkams

Atvejų tyrimas	**Išlaidų kompensavimas liudininkams**	
	Ar liudininkams taikomas išlaidų kompensavimas?	**Išlaidos**
A atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.
B atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.

Teisinės pagalbos išlaidos

Atvejų tyrimas	**Teisinė pagalba**
	Kada suteikiama teisinė pagalba ir kokiomis sąlygomis?
A atvejis	Teisinė pagalba neteikiama ekonominės veiklos vykdytojams.
B atvejis	Teisinė pagalba neteikiama ekonominės veiklos vykdytojams.

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejų tyrimas	**Vertimas raštu**		**Vertimas žodžiu**	
	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	**Apytikslės išlaidos**	**Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?**	**Apytikslės išlaidos**
A atvejis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas duodant parodymus ir darant pareiškimus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą. Valstybė iš anksto padengia arba sumoka užmokestį vertėjui žodžiu, jeigu vertimas žodžiu privalomas pagal įstatymą.
B atvejis				

	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas duodant parodymus ir darant pareiškimus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą. Valstybė iš anksto padengia arba sumoka užmokestį vertėjui žodžiu, jeigu vertimas žodžiu privalomas pagal įstatymą.

Paskutinis naujinimas: 31/10/2022
Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

5-asis atvejo tyrimas. Komercinė teisė. Atsakomybė - Vengrija

Atliekant šį komercinės teisės, būtent atsakomybės, atvejų tyrimą, valstybių narių buvo paprašyta patarti įrangos naudotojui bylinėjimosi išlaidų klausimu atsižvelgiant į tokias aplinkybes:

A atvejis. Nacionalinės aplinkybės. Šildymo įrangos gamintojas pristato šildytuvą montuotojui. Montuotojas šildytuvą perparduoda (ir sumontuoja) naudotojui kaip namo įrangą. Netrukus po to name kyla gaisras. Visi dalyviai (šildymo įrangos gamintojas, montuotojas ir galutinis naudotojas) apdrausti. Gaisro priežastis užginčijama. Niekas nenori kompensuoti nuostolių įrangos naudotojui.

Įrangos naudotojas nusprendžia šildymo įrangos gamintojui, šildymo įrangos montuotojui ir draudimo bendrovėms pateikti ieškinį dėl visiškos kompensacijos.

B atvejis. Tarpvalstybinės aplinkybės. B valstybėje narėje įsikūręs šildymo įrangos gamintojas pristato šildytuvą montuotojui C valstybėje narėje. Montuotojas šildytuvą perparduoda (ir sumontuoja) naudotojui kaip namo įrangą. Netrukus po to name kyla gaisras. Kiekvienas dalyvis (šildymo įrangos gamintojas, montuotojas ir galutinis naudotojas) yra apdraustas draudimo bendrovės savo valstybėje narėje. Gaisro priežastis užginčijama. Niekas nenori kompensuoti nuostolių įrangos naudotojui.

Įrangos naudotojas nusprendžia A valstybėje narėje šildymo įrangos gamintojui, šildymo įrangos montuotojui ir draudimo bendrovei, įsikūrusiai A valstybėje narėje, pateikti ieškinį dėl visiškos kompensacijos.

Išlaidos Vengrijoje

Alternatyvaus ginčų sprendimo (AGS) išlaidos

Atvejų tyrimas	Alternatyvus ginčų sprendimas (AGS)	
	Ar šiuo atveju tokia galimybė yra?	Išlaidos
A atvejis	Taip.	Kaip sutarta šalių ir tarpininko. Bet kuris nagrinėjant naują arba jau sprendžiamą bylą dalyvaujantis asmuo teismo gali paprašyti nemokamos tarpininkavimo paslaugos.
B atvejis	Taip.	Kaip sutarta šalių ir tarpininko. Bet kuris nagrinėjant naują arba jau sprendžiamą bylą dalyvaujantis asmuo teismo gali paprašyti nemokamos tarpininkavimo paslaugos.

Užmokestis advokatui, teismo antstoliui ir ekspertui

Atvejų tyrimas	Advokatas		Teismo antstolis	Ekspertas	
	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	Vidutinės išlaidos	Ar teisinis atstovavimas yra privalomas?	Ar privalu juo naudotis?	Išlaidos
A atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas skiria ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis gali pateikti privačių ekspertų nuomones.	Ekspertas savo užmokestį paprastai nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.
B atvejis	Ne.	Kaip sutarta šalies ir advokato.	Ne.	Ne. Parodymus duodančios šalies prašymu teismas gali skirti ekspertą, išskyrus tada, kai teismas gali inicijuoti parodymų rinkimą *ex officio*. Bet kuri šalis gali pateikti privačių ekspertų nuomones.	Ekspertas savo užmokestį paprastai nustato pats. Jeigu teismas nurodo duoti parodymus *ex officio*, užmokestis nustatomas pagal atitinkamus galiojančius teisės aktus.

Išlaidų kompensavimas liudininkams

Atvejų tyrimas	Išlaidų kompensavimas liudininkams	
	Ar liudininkams taikomas išlaidų kompensavimas?	**Išlaidos**
A atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.
B atvejis	Taip.	Išlaidų kompensavimą liudininkams reglamentuoja įstatymas. Liudininkai turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, taip pat kompensaciją už praleistą darbo laiką.

Teisinės pagalbos išlaidos ir išlaidų atlyginimas

Atvejų tyrimas	Teisinė pagalba			Išlaidų atlyginimas		
	Kada taikomas išlaidų atlyginimas ir kokiomis sąlygomis?	**Kada galima gauti visą teisinę pagalbą?**	**Ar laimėjusiajai šaliai gali būti atlygintos bylinėjimosi išlaidos?**	**Jeigu atlyginamos ne visos išlaidos, kokia procentinė išlaidų dalis paprastai padengiama?**	**Kokios išlaidos negali būti atlygintos?**	**Ar yra atvejų, kai teisinės pagalbos išlaidos privalo būti atlygintos?**
A atvejis	Žr. skirsnį apie teisinę pagalbą.	Tais atvejais, kai, remiantis tuo metu turima informacija, apskaičiuotos teisinės išlaidos greičiausiai bus tokios, kad pareiškėjas nebegalės kreiptis į teismą. Dėl išsamesnės informacijos žr. skirsnį apie teisinę pagalbą.	Taip. Bylą pralaimėjusioji šalis privalo atlyginti bylą laimėjusiosios šalies išlaidas, išskyrus tais atvejais, kai įstatymas numato kitaip, įskaitant tada, kai įstatymas įpareigoja kitą šalį padengti išlaidas, neatsižvelgiant į teismo sprendimą.	Tuo atveju, jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, atlyginama suma turi būti proporcinga patenkinto ieškinio daliai ir kiekvienos šalies sumokėtam avansui. Teismas gali taip pat nurodyti, kad kiekviena šalis savo išlaidas padengtų pati.	Pagrįstais atvejais teismas gali sumažinti užmokestį advokatui, jeigu, jo nuomone, jis yra nepagrįstai didelis. Šalims negalima nurodyti padengti išlaidas, patirtas dėl priežasčių (kitais atvejais išvengiamų), priklausančių nuo teismo. Šalims atlyginamų teisinių išlaidų suma negali viršyti jų ieškinyje nurodytos sumos.	Taip, jeigu nustatoma, kad teisinę pagalbą gavusi šalis neturėjo teisės ją gauti. Pralaimėjusioji šalis privalo tiesiogiai valstybei atlyginti valstybės paskirtam advokatui iš anksto sumokėtą užmokestį. Pralaimėjusioji šalis privalo sumokėti administravimo mokestį, net jeigu ji turi teisę į teisinę pagalbą.
B atvejis	Žr. skirsnį apie teisinę pagalbą.	Tais atvejais, kai, remiantis tuo metu turima informacija, apskaičiuotos teisinės išlaidos greičiausiai bus tokios, kad pareiškėjas nebegalės kreiptis į teismą. Dėl išsamesnės informacijos žr. skirsnį apie teisinę pagalbą. Į teismą besikreipiantiems užsienio šalių piliečiams teisinė pagalba gali būti suteikta tik pagal Vengrijos sudarytus tarptautinius susitarimus arba vadovaujantis abipusiškumo principu. ES valstybės narės piliečiai ir ne ES valstybių piliečiai, teisėtai gyvenantys ES valstybėje narėje, turi teisę į teisinę pagalbą	Taip. Bylą pralaimėjusioji šalis privalo atlyginti bylą laimėjusiosios šalies išlaidas, išskyrus tais atvejais, kai įstatymas numato kitaip, įskaitant tada, kai įstatymas įpareigoja kitą šalį padengti išlaidas, neatsižvelgiant į teismo sprendimą.	Tuo atveju, jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, atlyginama suma turi būti proporcinga patenkinto ieškinio daliai ir kiekvienos šalies sumokėtam avansui. Teismas gali taip pat nurodyti, kad kiekviena šalis savo išlaidas padengtų pati.	Pagrįstais atvejais teismas gali sumažinti užmokestį advokatui, jeigu, jo nuomone, jis yra nepagrįstai didelis. Šalims negalima nurodyti padengti išlaidas, patirtas dėl priežasčių (kitais atvejais išvengiamų), priklausančių nuo teismo. Šalims atlyginamų teisinių išlaidų suma negali viršyti jų ieškinyje nurodytos sumos.	Taip, jeigu nustatoma, kad teisinę pagalbą gavusi šalis neturėjo teisės ją gauti. Pralaimėjusioji šalis privalo tiesiogiai valstybei atlyginti valstybės paskirtam advokatui iš anksto sumokėtą užmokestį. Pralaimėjusioji šalis privalo sumokėti administravimo mokestį, net jeigu ji turi teisę į teisinę pagalbą.

		tomis pačiomis sąlygomis kaip ir Vengrijos piliečiai.				

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejų tyrimas	Vertimas raštu		Vertimas žodžiu	
	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	Apytikslės išlaidos	Kada toks vertimas reikalingas ir kokiomis sąlygomis?	Apytikslės išlaidos
A atvejis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas duodant parodymus ir darant pareiškimus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą.
B atvejis	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas raštu savo užmokestį nustato pats. Užmokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į ženklų skaičių (maždaug 5 HUF už ženklą), terminą ir kalbą, iš kurios verčiama. Vertimo raštu išlaidas, patirtas duodant parodymus ir darant pareiškimus, šalims, turinčioms teisę civilinio proceso metu vartoti savo gimtąją, regiono arba mažumų kalbą, valstybė jų vardu padengia iš anksto. Šioms išlaidoms vėliau taikomos teisinių išlaidų atlyginimą reglamentuojančios nuostatos.	Jeigu šalis nekalba vengriškai arba nesupranta šios kalbos.	Vertėjas žodžiu savo užmokestį nustato pats. Valandinis tarifas priklauso nuo vartojamos kalbos. Maždaug 10 000–12 000 HUF už valandą.

Paskutinis naujinimas: 31/10/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.